

LA GUERRA I ELS CONFLICTES, O DE LES PERSONES HEROIQUES, LÍDERS I JUSTES. UNA FAULA

CARMEN MERCHÁN CANTOS

Societat Catalana de Filosofia
cmerchan@xtec.cat

En la present comunicació vull dilucidar, a través d'una faula, el significat tant literal com metafòric de certes figures amb el propòsit de mostrar que aquesta recreació ens pot ajudar a ressituar el tema de la guerra i els conflictes. La meva confiança rau en el fet que l'anàlisi del genuí valor de les paraules o els mots pot fer-nos veure tant els arbres com el bosc de la, moltes vegades embrollada, realitat humana.

Lloc: la imaginària Cosmòpolis. *Dramatis personae*: HEROUS: persona molt respectada i reconeguda; LÍDERS: algunes persones expertes i reconegudes; JUSTES: la major part de la ciutadania. *Possible conflicte*: una guerra global que podria derivar en la dissolució de totes les ciutats del món i la seva degradació en Caòpolis.

Durant molts anys Cosmòpolis havia viscut temps de prosperitat i progrés. La ciutadania se sentia molt orgullosa i cofoia d'haver contribuït a aquesta situació que, a més a més de fer-la contenta, gairebé feliç, despertava l'admiració (de vegades enveja, tot s'ha de dir) de moltes altres polis.

Això no vol dir que no hi haguessin algunes picabaralles i embolics entre la ciutadania. És clar que n'hi havia, com per

ser d'una associació o d'un altra o d'un equip esportiu o d'un altre... Però la sang mai no arribava al riu, com se sol dir, i fins i tot els donava una certa «videta».

Tanmateix, un bon dia —la qual cosa no deixa de ser una expressió equívoca, car més aviat va ser un mal dia, com comprovarà la persona que tingui paciència i humor per escoltar aquesta versemblant història—, un bon dia, segons narren les cròniques que ens han arribat, les vaques grasses es van anar tornant magres i la ciutadania veia amb por i fins i tot terror que els seus dies de felicitat plena estaven comptats i que el que abans eren petits conflictes que es resolien sense massa dificultat, cada cop eren més profunds i persistents: començaven a mancar aliments, habitatges i tota mena de serveis públics com ara els hospitals, les escoles o els jutjats.

Com era possible que el que abans eren mers conflictes estiguessin esdevenint pràcticament *causa belli* entre la ciutadania força avinguda durant tant de temps? Com podien estar passant del dia a la nit, una nit d'una negror cada cop més tenebrosa?

Tan preocupant i inquietant es va tornar la situació que un dia el governador de Cosmòpolis, Herous, va decidir parlar amb les persones assessores, Líders, de les quals esperava consells assenyats i eficaços que fossin un remei de la terrible situació. Així doncs, va convocar les persones Líder i els va dir: «Tot i que ja tinc una edat i resulta més que probable que no visqui per veure com, per les raons que intentarem esbrinar entre tots, ens estem encaminant al més terrible desastre, voldria que la meva estimada Cosmòpolis pogués retrobar més d'hora que tard l'estabilitat i prosperitat que l'havien fet objecte d'admiració per part de la major part de les ciutats del món sencer. Considero que hem de rescatar el veritable sentit de la prudència, la valentia, la templança, en definitiva, la justícia que havíem preservat fins ara. Què en penseu vosaltres?».

Una de les persones Líder va demanar la paraula i va dir: «Venerable Herous, després de donar-li voltes i més voltes tot mirant de no marejar-me completament, jo voldria proposar unes quantes idees directives que ens ajudessin en la difícil tasca de la prudència, com ara: si la ciutadania es deixa conduir per aquelles persones que entenen en els assumptes de govern, arribaran a bon port».

Una altra persona Líder va afegir: «Comparteixo la proposta que s'acaba de fer i afegeixo que, pel que fa al valor de la valentia (valgui la redundància), tan sols hauríem de saber amb quantes persones de la ciutadania podem comptar per defensar Cosmòpolis de possibles persones enemigues de dins i de fora de les nostres fronteres».

Una tercera persona Líder va voler ficar-hi cullerada i va comentar: «Estic d'acord amb les dues persones Líder que han parlat abans, però a més a més de tenir una ciutadania assenyada i valenta, hem de procurar que hi hagi un mínim de béns de consum, car les guerres no es guanyen amb l'estómac buit».

Finalment, un altre Líder va voler concloure aquell debat tot dient: «En definitiva, jo crec que la Ciutadania de Cosmòpolis ha d'entendre i practicar que la feina ben feta no té fronteres i que cadascú ha de fer allò de “qui és sabater, que faci sabates”».

Herous, després d'escoltar aquestes persones Líder atentament va dir: «Tot i que pel que sembla fem servir un llenguatge molt diferent, certament heu parlat de manera clara i concreta. Arribats a aquest punt de la qüestió veig dos problemes: ser conscients que les persones enemigues poden estar tant a fora com a dins de les nostres fronteres, com ja s'ha dit. I el segon és fer entendre a la Ciutadania totes aquestes idees per tal que les posin en pràctica. Així doncs, hem d'adreçar-nos a ella i confiar que acceptarà portar a terme les accions que es requereixen en aquests temps confusos i convulsos».

I així es va fer. Herous i les seves persones Líder van convocar la Ciutadania i els van fer les propostes acordades per evitar que la situació derivés en el caos i una temuda guerra. Quan Herous i les seves persones Líder van acabar d'exposar les seves raons i mesures per solucionar els problemes que ja proliferaven com un càncer, algunes persones de la ciutadania van comentar en veu baixa: «Jo no sé per què he de fer el que em diuen aquests ximplers, de fet, jo ara estic fent el meu agost amb aquesta situació. Que s'ho facin ells!».

Paral·lelament unes quantes persones Justes van expressar els seus sentiments de veritable preocupació: «Si realment hem de contribuir amb els nostres esforços en aquesta suposada guerra justa, què serà de les nostres famílies, les nostres amistats i els nostres oficis?».

Les cròniques que ens han arribat sobre aquesta història acaben aquí. Malauradament no sabem què van respondre Herous i els seus assessors.

